

Orman kanununa ek 3444 sayılı kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Tarım, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/560)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 364, 6/686

8 . III . 1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

3116 sayılı kanuna ek 3444 sayılı kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 20 . II . 1946 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan
Ş. Saracoğlu

Gerekçe

Ormanlar tabii, iktisadi, içtimai faydalar yaratan tabiat nimetlerinin en başında gelen varlıklardır. Mevcudiyetleriyle yarattıkları faydalar, yahut yokluklarıyla beliren zararlar bütün millete şâmidir. Bir memlekette orman genişliği, yurt yüz ölçümüne göre % 20 den aşağı düşerse orman varlığı o memlekete yetmez. Zararları kendini göstermeğe başlar.

Bizim yurdumuzda ormanlarımız, kapladıkları sahalardan itibariyle ihtiyaçlarımıza yetecek nispette olmadıkları ve takat bakımında da çelimsiz buldukları cihetle memleketimiz her yıl sel baskınları, nehr taşkınları ile Ulusal iktisadiyatımız için önemli can ve mal kayıplarıyla zarar görmektedir. Tabiatın bu cephedeki hasisliği yetişmiyormuş gibi, bir de uzun yıllardanberi bakımsız kalmış, usulsüz kesimler yüzünden harap olmuş bulunan ormanlarımız, millî iktisadiyatımızın ihtiyaçlarına cevap verememektedir.

Bütün bu mahzurları önlemek ve mevcut orman bakımını temin etmek, çoğaltılması ve korunmasını sağlamak, memleketin iktisadi, sıhhi kalkınmasını bakımından zaruri görülmüş, bu sebeple ormanların Devlet eliyle işletilmesi gayesiyle 1937 yılında Devlet Orman İşletmeleri kurulmuştur.

Bugün adedi 96 ya varan Devlet Orman İşletmeleri yurt yüzölçümü çapında genişlemiş bulunuyor.

Ormanlarımızın korunması, çoğaltılması amacı ile ödevlendirilmiş bulunan Devlet Orman İşletmelerinin (Memleketimizin halen ormanca pek fakir olduğu gözönünde tutulursa) ne gibi büyük külfetlerle karşı karşıya kalmış bulunduğu kendiliğinden meydana çıkar.

Tek olarak orman varlığı yetişir derecede bulunan bir bölgede açılan Devlet Orman İşletmesi kendisine verilmiş olan vazifeleri başabaş temin edebilirse de ormanları az ve bakımsız kalmış bir bölgede açılan diğer bir işletmenin bu işi başarmasına imkân bulunamayacağı da tabiidir.

Ormanca fakir olan işletmelerin yetersizliğini iyi durumda bulunan diğer işletmelerden elde edilen gelirle karşılamak zaruri bir keyfiyettir.

Bu itibarla tatbikatta bir çok emsallerle kendini gösterecek bu aksaklık ve mahzurları ortadan kal-

dirabilmek için bütün Devlet Orman İşletmelerini bir bütün olarak ele almak ve bu suretle tetkik ve mutalâa etmek zarureti kendiliğinden başgöstermektedir.

Esasen Devlet Orman İşletmelerinin vücudunu sağlayan kanunlar da bu teşkilâtı teker teker ele almamış onu Orman Umum Müdürlüğünün birer taşra şubesi olarak mutalâa etmiş bulunuyor. Bu bakımdan da Devlet Orman İşletmelerinin yıllık işlemlerinin bilânçosunu birer birer değil bir kül halinde mutalâa etmek maksada erişmek noktasından daha faydalı ve lüzumludur.

Bu maksatla Devlet Orman İşletmeleri bu esasa göre tertip edilmiş ve işlemleri de programlaştırılmıştır.

Buna nazaran artık her iş yılı sonunda işletmelerden alınacak katî hesap ve mizanlara göre bütün işletmelere ait olmak üzere merkezce umumi bir bilânço tanzimi iktiza etmektedir.

Memleketin dört bucağında bulunan 96 işletmede çıkarılacak katî hesapların merkeze getirilerek bir bilânço haline konulması için 3444 sayılı kanunda yazılı 4 aylık müddetde kâfi görülmemekte bu müddetin hiç olmazsa 7 aya çıkarılmasına katî lüzum hissedilmektedir

İş yılı olarak da : Bugüne kadar Ekim ayından Eylül sonuna kadar olan devre kastedilmekte idi. Tatbikatta, malî yıl, takvim yılı, bir de ormanî yılı gibi bir birinden ayrı 3 ölçünün daima birbirine karıştırılması yüzünden bir çok aksaklıklar görülmüştü. Esasen Hükümetimizin de malî yılla takvim yılının birleştirmiş bulunması, bütün Devlet işlemlerinin bu esasa göre tanzimini sağlamak suretiyle birçok faydalar sağlamış olduğu mezkûr kanunun gerekçesinde izah edilmiş bulunmatkadır.

Bilânço zamanı olarak büyük tesislerde ekseriyetle işlerin en durgun zamanı seçilmiş olduğuna göre Devlet Orman İşletmelerine ait bilânço tanziminin de, ormanlarda en durgun faaliyet mevsimi bulunan kış aylarına tesadüf ettirilmesinde bir çok faydalar görülmektedir.

Yukarıda izah edilen sebeplerle 3116 sayılı kanuna ek 3444 sayılı kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesi lüzumlu ve zaruri görülmüştür.

İşte bu kanun tasarısı bu maksadı sağlamakiçin hazırlanmıştır.

Tarım Komisyonu raporu

*T. B. M. M.
Tarım Komisyonu
Esas No. 1/560
Karar No. 6*

15 . IV . 1946

Yüksek Başkanlığa

3116 sayılı kanuna ek 3444 sayılı kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 20 . II . 1946 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı Çalışma Bakanı ve Tarım Bakan Vekili Dr. Sadi İrmak ve uzmanları hazır oldukları halde komisyonumuzda okundu ve görüşüldü.

Hükümet gerekçesinde de belirtildiği gibi memleket ekonomisinde büyük yer tutan ormanların Tarım, sağlık bakımından faydaları meydandadır.

Bu sebepten 1937 yılındanberi ormanlar, kanun gereğince Devlet işletmesine alınmıştır.

Ormanca fakir işletmelere iyi durumda bul-

nan işletmelerin gelirleriyle yardım için sayısı 119 za varan bu orman işletmeleri bir bütün olarak ele alınmaktadır. Bu bakımdan işletmelerin yıllık işlemlerinin ve bilânçolarının da bir kül olarak hazırlanması faydalı ve lüzumlu görülmüştür. Ancak bu 119 işletmeden alınacak katî hesapların merkeze getirilerek bir bilânço haline konulması için 3444 sayılı kanunda yazılı dört aylık sürenin yetersizliği karşısında yedi aya çıkarılması ve Ekim ayından Eylül sonuna kadar süren orman iş yılının da malî yıl olan takvim yılı olarak kabulü yerindedir.

Bu kanunun yürürlüğe girmesiyle hesap dönemi Ocak ayından Aralık ayı sonuna kadar devam edeceğine göre arada Ekim, Kasım,

Aralık olmak üzere üç aylık kısa bir devrenin bir hesap yılı gibi alınması lâzımgelmektedir.

Bu 119 orman işletmesi biri 12 aylık, biri 3 aylık olmak üzere iki devre için kısa zamanda hesap verme ve bilânço hazırlama zorunda kalacaktır. Bu ise bugünkü eleman durumu ve işletmelerin bütün memleket alanında dağılmış bulunuşu dolayısıyla 1945 - 1946 hesap yılına Ekim, Kasım ve Aralık ayları da katılarak bunun 15 ay üzerinden kabulü yerinde görülmüş ve geçici bir madde eklenmek suretiyle tasarı olduğu gibi kabul edilmiştir.

Havalelerine göre Maliye Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Tarım Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
İzmir	Manisa	Çanakkale
R. Köken	Y. Özey	S. Batu
Bursa	Çorum	Çorum
A. Duru	H. Akdoğan	N. Atalay
İmzada bulunamadı.		
Kırklareli	Maras	Niğde
Z. Akın	A. Yayıoğlu	R. Dolunay
Siird		Manisa
A. R. Eren		K. Karaosman

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/560
Karar No. 28

14 . V . 1946

Yüksek Başkanlığa

3116 sayılı kanuna ek 3444 sayılı kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Tarım Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 8 . III . 1946 tarihli ve 71/346 sayılı yazılarıyla Yüksek Meclise sunulan ve komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı ile gerekçesi ve Tarım Komisyonu raporu Tarım Bakanı hazır olduğu halde okundu ve görüşüldü.

Gerekçede ve Tarım Komisyonu raporunda belirtilen sebepler dolayısıyla orman işletmelerini bir bütün olarak ele alıp her iş yılı sonunda işletmelerden alınacak kesin hesap ve mizanlara göre işletmelere ait olmak üzere merkezce genel bir bilânço tanzim edilmesi ve bilânçonun tanzimi için 3444 sayılı kanunda yazılı müddetin kâfi görülmiyerek yedi aya çıkarıl-

ması ve bu işletmelere ait hesap döneminin Ekim ayından Eylül ayı sonuna kadar süren orman iş yılı yerine takvim yılı olması komisyonumuza da yerinde görülmüş ve Tarım Komisyonunun eklediği geçici madde ile birlikte tasarı aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonuna havalesi ricasiyle Yüksek Başkanlığa sunulur.

Mal. Kom. Bşk.	Sözcü	Kâtip
İstanbul	İzmir	Ankara
A. Bayındır	Ş. Adalan	M. Aksoley
Afyon K.	Antalya	Antalya
S. Yurdkoru	T. H. Dağlıoğlu	Dr. G. Kahraman
Bursa	Kastamonu	Siird
Dr. R. Güran	H. Çelen	S. Tuncay

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/560

Karar No. 100

22 . V . 1946

Yüksek Başkanlığa

3116 sayılı kanuna ek 3444 sayılı kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Tarım Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 8 . III . 1946 tarihli ve 6/686 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Tarım ve Maliye Komisyonları raporlarıyla birlikte komisyonunuza verilmekle Tarım Bakanı Şevket Raşit Hatipoğlu ve Maliye Bakanlığının yetkili temsilcisi hazır oldukları halde incelenip görüşüldü:

Orman işletmelerinin, yurdun muhtelif kısımlarına yayılmış bulunması yüzünden genel bilânço-yu yetiştirmedeki güçlükler dolayısıyla bilânço ve kesin hesapları Sayıştaya sunma süresinin 7 aya çıkarılması ve işletmelerin bütünü için bir genel bilânço yapılması komisyonumuzca da uygun görülmüştür. Ancak genel bilânçonun incelenmesi için olduğu kadar muhtelif işletmelerin durumunu da belirtme bakımından önemi muhakkak bulunan her işletmeye ait münferit bilânçoların da beraber Sayıştaya verilmesi zaruri olduğundan bu ciheti belirtecek şekilde metinde düzeltme yapılmıştır.

Bu vesile ile Orman işletmelerinin satış muamelelerinde takip ettiği arttırma usulü de bahis

konusu olmuş, kanun bu muameleleri arttırma usulünden istisna etmiş olduğuna göre Hükümetin yetkisi içinde olan bu işin, Devlet müesseselerince de tatbiki zaruri ve makul kâr hadleri esaslarına göre halli temenniye değer görülmüştür.

Kamutayın onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa takdim olunur.

Başkan Tokat H. N. Keşmir	Başkan V. Edirne M. N. Gündüzalp	Sözcü Rize T. B. Balta
Kâtip İstanbul F. Öymen	Aydın R. Alpman	Balkesir S. Örgüevren
Diyarbakır Ş. Uluğ	Eskişehir Y. Abadan	Giresun M. Akkaya
Giresun A. Sayar	İsparta M. Karaağaç	İzmir M. Birsal
Kütahya H. Pekcan	Manisa F. Kurdoğlu	Mardin M. Erten
Samsun M. A. Yörüker	Trabzon M. S. Anamur	Urfa E. Tekeli
Yozgad S. İçöz	Yozgad A. Sungur	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3116 sayılı kanuna ek 3444 sayılı kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 3116 sayılı kanuna ek 3444 sayılı kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Devlet Orman İşletmeleri tarafından işletilecek ormanlarla bu işletmelerin mütedavil sermayesine ait işlemler Muhasebei Umumiye, Arttırma, Eksiltme ve İhale Kanunları hükümlerine tâbi olmayıp Bakanlar Kurulunca düzenlenecek kararlar ve ticari isterlere göre yapılır.

Bu işletmelere ait hesap dönemi, Ocak ayı

TARIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

3116 sayılı kanuna ek 3444 sayılı kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi ay-nen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Orman Kanununa ek 3444 sayılı kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 13 . VI . 1938 tarihli ve 3444 sayılı kanunun 7 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Devlet Orman İşletmeleri tarafından işletilecek ormanlarla bu işletmelerin döner sermayesine ilişkin işler Genel Muhasebe, Artırma, Ek-siltme ve İhale Kanunlarına bağlı olmayıp Bakanlar Kurulunca konacak esaslara ve ticari işlemlere göre yürütülür.

Bu işletmelere ilişkin hesap dönemi, takvim

başından Aralık ayı sonuna kadar sürer.

İşletmelerin hesap sonuçları ayrı ayrı ele alınmayıp hakiki durum merkezden çıkarılacak genel bilânço ile belirtilir.

İşletmelerin genel bilânçosu ve kesin hesapları Ocak ayından itibaren 7 ay içinde Sayıştaya verilir.

Sayıştay işletmeleirin işlemlerini, bu yönetimin mevzuatına ve ticari isterlere göre inceler ve yararlar.»

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Adalet Bakanı
<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>R. Türel</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. R. Artunkal</i>	<i>Hilmi Uran</i>
Dışişleri Bakan V.	Maliye Bakanı
<i>N. E. Sumer</i>	<i>N. E. Sumer</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>Yücel</i>	<i>Sırrı Day</i>
Ekonomi Bakanı	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
<i>Fuad Sirmen</i>	<i>Dr. S. Konuk</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>T. Coşkan</i>	<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>R. Karadeniz</i>
Çalışma Bakanı	
<i>Dr. S. Irmak</i>	

GEÇİCİ MADDE — İşletmelerin 1945 - 1946 hesap dönemi 1946 yılının Ekim, Kasım, Aralık aylarını da içine almak suretiyle 15 ay olarak kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

yıdır.

İşletmelerin merkezce yapılacak bilânçosu, genel bilânço ile her işletmeye ilişkin bilânço ve kesinhesaplarla birlikte, yıl sonundan itibaren 7 ay içinde Sayıştaya verilir. Sayıştay incelemelerini bu işletmelerin mevzuatına ve hususi-yeterine ve ticari isterlere göre yapar.

GEÇİCİ MADDE — İşletmelerin 1945 - 1946 hesap dönemi 1946 yılının Ekim, Kasım ve Aralık aylarını da içine almak suretiyle 15 ay olarak kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.